

HOE NATUUR EN SIERTEELT HAND IN HAND KUNNEN GAAN

Naast een meerprijs voor hun product zijn sommige telers ook op zoek naar een meerwaarde op hun bedrijf. Dit onder andere door het **milieubewust beheren van vergeten hoekjes of in onbruik zijnde percelen**. Een bewust beheer kan immers zorgen voor een verhoging van de natuurwaarde van het bedrijf en in veel gevallen ook tot de belevingswaarde van het platteland in het algemeen.

.....
Hannes Buyle, VMS – foto VMS

De laatste decennia is de land- en tuinbouw drastisch veranderd. Er werd volop ingezet op intensivering van de productie waar vroeger het platteland veeleer een mozaïeklandschap van akkers en hooilanden was. Deze laatste werden extensief gemaaid en/of begraaasd waardoor er geen verrijking van de grond plaats vond. Met de opkomst van de intensieve landbouw en het opvoeren van (kunst)mest, verdwenen deze 'arme' gronden grotendeels. Daarmee samengaand verdwenen ook een groot aantal plantensoorten (en dus ook diersoorten) die niet meer konden concurreren met hoogproductieve gewassen en onkruiden.

Ecologie op het bedrijf

Vandaag is een perceel bestemd of voor landbouw of voor natuur. De laatste jaren groeide het inzicht echter dat het combineren van natuur en land- en tuinbouw voordelen voor beide sectoren kan inhouden. Hieronder zijn enkele concrete voorbeelden uitgewerkt die u als sierteler ook mogelijks kan toepassen.

Heel wat telers hebben ergens wel een perceel(tje) dat nooit wordt meegenomen in de productie. Dit perceel is in onbruik geraakt, is niet makkelijk bewerkbaar of wordt bvb. gebruikt om spuistroom op uit te rijden. Veel van deze graslanden zijn soortenarm, door het hoge nutriëntgehalte in de bodem. Enkel stikstofminnende planten als raaigrassen, grote brandnetel, kleefkruid, ridderzuring worden er teruggevonden. Het aantal plantensoorten kan hier aanzienlijk opgekrikt worden door

jaarlijks 2 maal (tot 3 maal toe in de beginjaren) te maaien en het maaisel af te voeren. Dit is het zogenaamde **verschralend beheer** waardoor de bodem jaar na jaar armer wordt. Op zandgronden zal je het snelst resultaat boeken en al na 3 jaar nieuwe plantensoorten zien opduiken, zoals pinksterbloem, scherpe boterbloem en zilver-schoon. Op zwaardere gronden kan dit al gauw 5 tot 10 jaar duren. Ook als over het grasland spuistroom wordt uitgereden, zal de nutriëntenafvoer trager verlopen. Het uiteindelijke resultaat is afhankelijk van een aantal omgevingsfactoren maar is in ieder geval een **bloemenrijker perceel** met tot meer dan 30 soorten per 25m². Dit vormt dan weer de thuis voor een groot aantal insecten zoals vlinders, bijen en natuurlijke vijanden wat een positieve invloed kan hebben op uw teelten. Daarnaast verfraait uw werkomgeving. Tenslotte geeft dit een positieve uitstraling aan het bedrijf wat zeker een meerwaarde kan geven, bvb. bij particuliere verkoop.

Bovenstaand verschralend beheer kan eventueel gecombineerd worden met **begrazing** door schapen, paarden, koeien, een ezel, ... Uiteraard moet de oppervlakte van het perceel dit wel toelaten of moet slechts kortstondig begraaasd worden. Begrazing zal niet zozeer zorgen voor nutriëntenafvoer maar zal door mestafzetting zorgen voor variaties aan armere en rijkere stukjes binnen het perceel wat de biodiversiteit ook ten goede komt. Leidt bovenstaand beheer niet tot de gewenste resultaten, dan kan er een

bloemenmengsel ingezaaid worden. Dit kan zeker interessant zijn op kleinere stukjes, bvb. rond de serre, naast het containerveld of indien mogelijk op de rand van het perceel. Bloemenmengsels worden ieder voorjaar door de provincies en bepaalde gemeentes gratis verdeeld.

Een andere goede praktijk is het **voorzien van schuilplaatsen** voor insecten, kleine zoogdieren en vogels. Denk hierbij aan houtopslag, een insectenhotel, een gemengde haag, lang gras, ... Ook dit zal leiden tot een toename van de (nuttige) fauna. Bovenstaande zijn enkele inspanningen die met relatief beperkte inspanningen resultaat opleveren voor de biodiversiteit op uw bedrijf. Een creatieve geest doet snel nog meer ideeën op; wat dacht u bvb. van het amfibievriendelijk maken van een open put? Al deze inspanningen kunnen in belangrijke mate een positieve bijdrage leveren voor het imago van de sector, de vergroening van het Vlaamse platteland en daarmee ook de beleving ervan voor iedereen. Naast VMS springt ook Europa graag op deze kar en reikt het **subsidies** uit aan land- en tuinbouwers die aan 'botanisch beheer' of 'soortenbescherming' doen. ■

Om te weten of u in **aanmerking** zou komen voor deze subsidie, neemt u **best contact** op met VLM (www.vlm.be/algemeen/contact/kantoren of 02 543 72 00). Voor andere vragen over de mogelijkheden van het verhogen van de biodiversiteit op en de natuurwaarde van uw bedrijf, kunt u contact opnemen met VMS op 09 353 94 74 of info@vms-vzw.be.